

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ЕКОЛОГІЯ

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю E2 Екологія
галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика
Освітня кваліфікація: Магістр з екології

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ УНІВЕРСИТЕТУ

Голова вченої ради
Олександр БЕЗЛЮДНИЙ
протокол № 12 від 29 квітня 2025 р.

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2025 р.

Ректор Олександр БЕЗЛЮДНИЙ
(Наказ № 659 від 02 травня 2025 р.)

Умань, 2025 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми Екологія

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	Е Природничі науки, математика та статистика
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	Е2 Екологія
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Магістр
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	Магістр з екології

Освітньо-професійну програму схвалено на засіданні
кафедри хімії та екології

УДПУ імені Павла Тичини

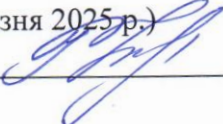
(протокол № 8 від 25 березня 2025 р.)

В.о. завідувача кафедри  Наталія ГОРБАТЮК

Освітньо-професійну програму схвалено вченою радою
факультету природничої освіти та природокористування

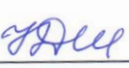
УДПУ імені Павла Тичини

(протокол № 9 від 26 березня 2025 р.)

Голова вченої ради  Інна РОЖІ

Освітньо-професійну програму погоджено
навчально-методичним відділом

УДПУ імені Павла Тичини

Начальник відділу  Ірина ДЕНИСЮК

Освітньо-професійну програму погоджено
відділом якості освіти, ліцензування та акредитації

УДПУ імені Павла Тичини

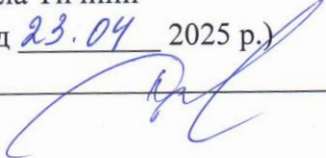
Координатор з питань акредитації,

ліцензування та якості освіти  Наталія ЛЕВЧЕНКО

Освітньо-професійну програму погоджено
навчально-методичною радою

УДПУ імені Павла Тичини

(протокол № 6 від 23.04 2025 р.)

Голова ради  Валентина РОЗГОН

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою кафедри хімії та екології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини згідно вимог Стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України №1066 від 04.10.2018 р.).

Керівник робочої групи (гарант освітньої програми):

Душечкіна Наталія Юріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри хімії та екології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Члени робочої групи:

Совгіра Світлана Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри хімії та екології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Подзере́й Роман Ві́кторович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри хімії та екології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Колісніченко Ігор Сергійович, директор районного комунального підприємства Гайсинське риборозвідне господарство (стейкхолдер);

Подюков Андрій Олександрович, член правління АТ «АГРОПРОСПЕРІС БАНК», Головний експерт з екологічного ризику та соціальним аспектам, відповідальна особа за екологічну та соціальну політику (випускник);

Мандебура Ростислав Васильович, здобувач вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Національний природний парк «Кармелюкове Поділля». Т.в.о.директора Г. Дудник (№ 01 від «16» 01 2025 р.).

2. Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України. В.о. директора В. Грабовий (№ 13 від «11» 02 2025 р.).

3. Районне комунальне підприємство Гайсинське риборозвідне господарство. Директор І. Колісніченко (№ 07 від «24» 01 2025 р.).

I. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності Е2 Екологія

1 - Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, факультет природничої освіти та природокористування, кафедра хімії та екології Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Faculty of Natural Sciences and Environmental Management, Department of Chemistry and Ecology
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Другий (магістерський) рівень вищої освіти Second (master's) level of higher education Освітня кваліфікація: Магістр з екології Educational qualification: Master's degree in ecology
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Екологія Educational and professional program Ecology
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС
Наявність акредитації	Сертифікат № 9643 відповідно до рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 11.12.2024 р. Термін дії сертифіката до 10.12.2025 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ -EHEA – другий цикл, EQF – LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, другого (магістерського) рівня або освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст». Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини»
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін навчання за освітньою програмою, форма навчання	1 рік 4 місяці Форма навчання: очна (денна), заочна
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://udpu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohamy
2 - Мета освітньої програми	
Метою програми є підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних	

професіоналів в системі освіти для сталого розвитку у напрямі вирішення практичних завдань, зокрема інноваційного характеру, здатних до організаційно-управлінської, природоохоронної та науково-дослідної діяльності з аналізу та дослідження якості навколишнього середовища, припинення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття і формування екологічної мережі, розробки та впровадження відповідних проєктів, забезпечення ресурсно-екологічної безпеки регіону.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: Е Природничі науки, математика та статистика Field of knowledge: Natural Sciences, Mathematics and Statistics Галузь за Міжнародною стандартною класифікацією освіти ISCED-F 2013: 0521 Environmental sciences Спеціальність: E2 Екологія Specialty: E2 Ecology <i>Об'єкт:</i> структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування. <i>Ціль навчання:</i> формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. <i>Теоретичний зміст предметної області.</i> Поняття, концепції, принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку. <i>Методи, методики та технології.</i> Здобувач має оволодіти методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень. <i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма орієнтована на підвищення рівня освіти в інтересах сталого розвитку, набуття компетентностей для здійснення контролю за змінами навколишнього середовища, розробки та впровадження відповідних проєктів і програм, поліпшення екологічної ситуації та досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього середовища, вдосконалення системи екологічного управління, припинення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття і формування екологічної мережі, забезпечення екологічно збалансованого природокористування в контексті економічних і соціальних наслідків сучасного етапу розвитку суспільства.

Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітньо-професійна програма передбачає здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок, здатностей та інших якостей у сфері екології, зокрема в професійній діяльності, природоохоронній роботі, системі освіти для сталого розвитку, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного, організаційно-управлінського, прикладного характеру.
Особливості програми	Освітньо-професійна програма побудована на узгоджені обов'язкових і вибіркових компонентів теоретичної і практичної підготовки, вивчення яких передбачає набуття компетентностей для виконання функцій розвитку природно-заповідного фонду, оптимізації використання природно-ресурсного потенціалу, управління природоохоронною діяльністю з урахуванням регіональних аспектів.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно Національного класифікатора України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 листопада 2017 року №1744, зі змінами від 25.10.2021 року №10 та від 29.12.2022 року №11) випускник здатний виконувати роботи за професіями: 2211.2 Еколог 2211.2 Експерт з екології 2211 Професіонали в агрономії, водному господарстві, лісівництві та природно-заповідній справі 2213.1 Наукові співробітники (агрономія, водне господарство, лісівництво та природно-заповідна справа) 2213.2 Інженер з охорони природних екосистем 2213.2 Інженер з відтворення природних екосистем 2213.2 Інженер з використання водних ресурсів 2213.2 Інженер з природокористування Перелік об'єктів працевлаштування та діяльності магістра-випускника програми включає наступні об'єкти, але не обмежуються ними: - природоохоронні, науково дослідні установи (заклади та установи природно-заповідного фонду, зоопарки, ботанічні сади, тощо), посади – спеціаліст, інженер, тощо; - органи державної влади та місцевого самоврядування, посада – еколог, спеціаліст, керівник відділу, тощо; - консультативно-сервісні організації, що надають послуги екологічного спрямування (проведення екологічних оцінок впливу на довкілля; вимірювання якості води, ґрунтів та повітря, радіоактивності; аналіз стану навколишнього середовища, тощо), посади – спеціаліст, експерт, керівник

	групи, відділу, департаменту, тощо; - міжнародні організації та проекти, посади – менеджер проектів, консультант, тощо; - громадські організації, посади – менеджер програм і проектів, консультант, тощо.
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у процесі перепідготовки, підвищення кваліфікації.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Лекційні, практичні та лабораторні заняття мають практико-орієнтований характер, який пов'язаний з виробництвом. Заняття проводяться з використанням сучасних програмних засобів та обладнання (змішане, дистанційне навчання в системи Moodle, використання програмних засобів Zoom та Google Meet тощо). Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється через модульний формат навчання, використання підручників та методичних вказівок. Акцент ставиться на особистісний саморозвиток, групову роботу, уміння презентувати результати навчання.
Оцінювання	Формами контролю знань здобувачів освітньо-професійної програми є поточний, модульний і підсумковий. Поточний контроль здійснюється під час проведення лабораторних, практичних та семінарських занять. Метою його є перевірка рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів у процесі обговорення теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при модульному контролі. Модульний контроль, як необхідний елемент модульно-рейтингової технології навчального процесу, здійснюється з метою контролю знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни за змістовим модулем. Форма модульного контролю (у вигляді тестів, письмової контрольної роботи, результату експерименту, що можна оцінити кількісно, розрахункової чи розрахунково-графічної роботи тощо) обирається лектором дисципліни. Після проведення модульного контролю з усіх змістових модулів, визначення їх рейтингових оцінок

	лектором дисципліни визначається загальний рейтинг здобувача з навчальної роботи. Підсумковий контроль передбачає семестровий контроль, атестацію здобувачів вищої освіти. Здобувач допускається до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, завдань, передбачених робочою програмою за семестр із відповідної навчальної дисципліни. Проведення семестрового контролю у формах екзамену чи заліку з конкретної навчальної дисципліни регламентує «Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини». Атестація здобувачів освітньо-професійної програми проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного іспиту.
6 – Компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК04. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК09. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. ФК10. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем. ФК11. Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності. ФК12. Здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності. ФК13. Здатність доводити знання та власні висновки до

	фахівців та нефахівців. ФК14. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. ФК15. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування в умовах неповної інформації та суперечливих вимог. ФК16. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. ФК17. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей. ФК18. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину. ФК19. Здатність виявляти та вирішувати екологічні проблеми на локальному, регіональному та національному рівні. ФК20. Здатність проєктувати локальні і регіональні екомережі та їх структурні елементи.
7 – Нормативний зміст підготовки, сформульований у термінах результатів навчання	
РН01. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля. РН02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності. РН03. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання. РН04. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проєктів в умовах суперечливих вимог. РН05. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проєктів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень. РН06. Знати новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень, зокрема методи та засоби математичного і геоінформаційного моделювання. РН07. Уміти спілкуватися іноземною мовою в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності. РН08. Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу. РН09. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. РН10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.	

- РН11.** Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля.
- РН12.** Уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на навколишнє природне середовище.
- РН13.** Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля.
- РН14.** Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.
- РН15.** Оцінювати екологічні ризики за умов недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- РН16.** Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування залежно від екологічних умов.
- РН17.** Критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття з різних предметних галузей для вирішення практичних задач з проблем екології.
- РН18.** Уміти використовувати сучасні методи обробки та інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності.
- РН19.** Уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.
- РН20.** Володіти основами еколого-інженерного проєктування та еколого-експертної оцінки впливу на довкілля.
- РН21.** Уміти виявляти та вирішувати екологічні проблеми на локальному, регіональному та національному рівні.
- РН22.** Уміти проєктувати локальні і регіональні екомережі та їх структурні елементи.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Робоча група: 1 доктор педагогічних наук, професор; 1 кандидат сільськогосподарських наук, доцент. Гарант освітньо-професійної програми: Н. Ю. Душечкіна – кандидат педагогічних наук, доцент. Група забезпечення: 1 доктор педагогічних наук, професор (Совгіра С.В.); 1 кандидат соціологічних наук, доцент (Бержанір); 1 кандидат сільськогосподарських наук, доцент (Поздереї Р.В.); 4 кандидата педагогічних наук, доценти (Душечкіна Н.Ю., Щербань І.Ю., Нагайчук О.В., Гончарук В.В.) До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники не рідше одного разу на п'ять років проходять стажування, зокрема закордонні.
Матеріально-технічне забезпечення	Наявна матеріально-технічна база, що забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної, міждисциплінарної підготовки та науково-дослідницької роботи здобувачів. Лабораторія інформаційно-комунікаційних технологій.

	Навчальна лабораторія агроекології та сталого розвитку. Навчальна лабораторія моніторингу довкілля та екотехнологій. Навчальна лабораторія геоекології та ландшафтознавства. Навчальна лабораторія заповідної справи та природоохоронної діяльності. Науково-дослідна лабораторія «Екологія і освіта». Профільні навчальні лабораторії, кабінети, науково-дослідні лабораторії кафедр університету, експериментальні навчально-виробничі майданчики. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	На сайті університету https://udpu.edu.ua, щорічно оновлюється інформація про організацію освітньої діяльності для підготовки здобувачів вищої освіти у рубриці «Навчання». На веб-сайті університету в рубриці «Навчання. Освітні програми» https://udpu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy розміщується та публікуються освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти, академічний календар (оновлений на кожний навчальний рік); графік освітнього процесу (оновлений на кожний навчальний рік); нормативні документи (положення), які регламентують організацію освітнього процесу в університеті. Управління освітнім процесом та підтримка навчальної діяльності в інформаційному середовищі університету забезпечується сайтами: – інформаційно-освітнє середовище https://dls.udpu.edu.ua, яке містить електронні навчальні курси (ЕНК) для здобувачів вищої освіти. Кожна навчальна дисципліна має електронну підтримку у вигляді електронного курсу з теоретичним матеріалом, ресурсами для виконання лабораторних та практичних робіт, самостійної роботи, поточного, модульного і підсумкового контролів; – ресурси бібліотеки, до яких входять оцифровані підручники, посібники, навчально-методичні матеріали, електронні копії наукових статей працівників університету; матеріали конференцій, які проводилися в університеті, автореферати дисертацій, захищені в університеті, методичні матеріали на підтримку навчального процесу, патенти. В університеті відкрито доступ до наукометричних баз даних Web of Science та SCOPUS видавництва Elsevier, що надають користувачам можливість отримати результати тематичного пошуку, відслідкувати свій рейтинг.

	Бібліотечний фонд університету багатогалузевий, нараховує 421778 примірників. Електронний каталог нараховує 144614 бібліографічних записів та 256671 примірників документів. Бібліотека щороку здійснює передплату методичних, наукових, фахових періодичних видань. Протягом 2024 року до бібліотеки університету надійшло 1277 примірників документів, з них 103 найменувань періодичних видань. У структурі бібліотеки є 6 читальних залів на 45 посадкових місць. Всі ресурси бібліотеки доступні через сайт університету: https://library.udpu.edu.ua.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Академічна мобільність є одним із пріоритетних напрямів діяльності ЗВО, що передбачає участь здобувачів вищої освіти в освітньому процесі університету та партнерських закладів освіти, проходження навчальної або виробничої практики, проведення наукових досліджень із можливістю перезарахування кредитів в установленому порядку опанованих навчальних дисциплін, практик тощо. Основні цілі і завдання, організаційне забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти в університеті, порядок визнання та перезарахування результатів їхнього навчання, права та обов'язки осіб, які беруть участь у програмах академічної мобільності, порядок звітності та оформлення документів за результатами їхнього навчання регламентує «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини». Укладено договори про співпрацю: Луцький національний технічний університет, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінницький національний технічний університет, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Білоцерківський національний аграрний університет, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, (Асоціація професіоналів довкілля).
Міжнародна кредитна мобільність	Право здобувачів вищої освіти на академічну мобільність реалізовується на підставі міжнародних програм і проєктів, договорів про співробітництво в галузі освіти і науки між університетом та закладами-партнерами або з власної ініціативи здобувача, підтримуваної адміністрацією університету, на основі індивідуальних запрошень.

	Навчання за програмами академічної мобільності, мовне або наукове стажування, проходження навчальної та виробничої практик – форми академічної мобільності здобувачів вищої освіти в університеті. Навчання учасників освітнього процесу за програмами кредитної академічної мобільності може передбачати отримання випускниками сертифікатів, що засвідчують участь, а також виписку оцінок для перезарахування дисциплін в УДПУ імені Павла Тичини. В університеті діють програми Mevlana, ERASMUS+ (Міжнародна академічна мобільність – КА-1). Реалізуються програми подвійного диплома: Державна вища школа професійної освіти ім. Іполіта Цегельського в м. Гнезно (Польща); Вища школа лінгвістична в м. Ченстохові (Польща); Поморська академія в м. Слупську (Польща); Державна вища професійна школа імені Я. А. Коменського в м. Лешно (Польща); Гуманітарно-природничий університет в м. Ченстохові (Польща); Університет імені Адама Міцкевича в м. Гнезно (Польща); Державна вища школа професійної освіти в м. Хелмі (Польща).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Непередбачена можливість навчання іноземних здобувачів.

II. Перелік освітніх компонент освітньо-професійної програми Екологія

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК.01	Філософія науки	3	зал.
ОК.02	Ділова іноземна мова	4	екз.
ОК.03	Цивільний захист та охорона праці в галузі	4	зал.
ОК.04	Освіта для сталого розвитку	5	екз.
ОК.05	Глобальні екологічні проблеми сучасності	4	зал.
ОК.06	Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону	5	екз.
ОК.07	Методологія та організація екологічного дослідження	5	екз.
ОК.08	Сучасні технології захисту довкілля	5	зал.
ОК.09	Формування та проєктування екомереж	5	екз.
ОК.10	Відновлення трансформованих екосистем	4	зал.

ОК.11	Системний аналіз якості навколишнього середовища	4	екз.
Вибіркові компоненти ОП		24	
ВК.01	Дисципліна вільного вибору здобувача	4	зал.
ВК.02	Дисципліна вільного вибору здобувача	4	зал.
ВК.03	Дисципліна вільного вибору здобувача	4	зал.
ВК.04	Дисципліна вільного вибору здобувача	4	зал.
ВК.05	Дисципліна вільного вибору здобувача	4	зал.
ВК.06	Дисципліна вільного вибору здобувача	4	зал.
Практична підготовка			
ОК.12	Виробнича практика	9	екз.
Атестація			
ОК.13	Кваліфікаційна робота (виконання, захист)	7,5	екз.
ОК.14	Атестаційний іспит	1,5	екз.
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		90 кредитів	

III. Логічна послідовність освітніх компонент освітньо-професійної програми Екологія

Код н/д	Обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, практики, атестація)
1 семестр	
ОК.01	Філософія науки
ОК.02	Ділова іноземна мова
ОК.03	Цивільний захист та охорона праці в галузі
ОК.04	Освіта для сталого розвитку
ОК.05	Глобальні екологічні проблеми сучасності
ОК.07	Методологія та організація екологічного дослідження
ОК.11	Системний аналіз якості навколишнього середовища
ОК.13	Кваліфікаційна робота (виконання)
2 семестр	
ОК.02	Ділова іноземна мова
ОК.06	Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону
ОК.08	Сучасні технології захисту довкілля
ОК.09	Формування та проектування екомереж
ОК.10	Відновлення трансформованих екосистем
ВК.01	Дисципліна вільного вибору здобувача
ВК.02	Дисципліна вільного вибору здобувача
ВК.03	Дисципліна вільного вибору здобувача
ВК.04	Дисципліна вільного вибору здобувача
3 семестр	
ОК.08	Сучасні технології захисту довкілля
ОК.10	Відновлення трансформованих екосистем

ВК.05	Дисципліна вільного вибору здобувача
ВК.06	Дисципліна вільного вибору здобувача
ОК.12	Виробнича практика
ОК.13	Кваліфікаційна робота
ОК.14	Атестаційний іспит

IV. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми проводиться згідно з «Положенням про випускні кваліфікаційні роботи в УДПУ імені Павла Тичини», «Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положенням про Європейську кредитно-трансферну систему навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії» та інших нормативно-правових актів.

Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційним іспитом і завершується видачею документа державного зразка про присудження ступеня магістра.

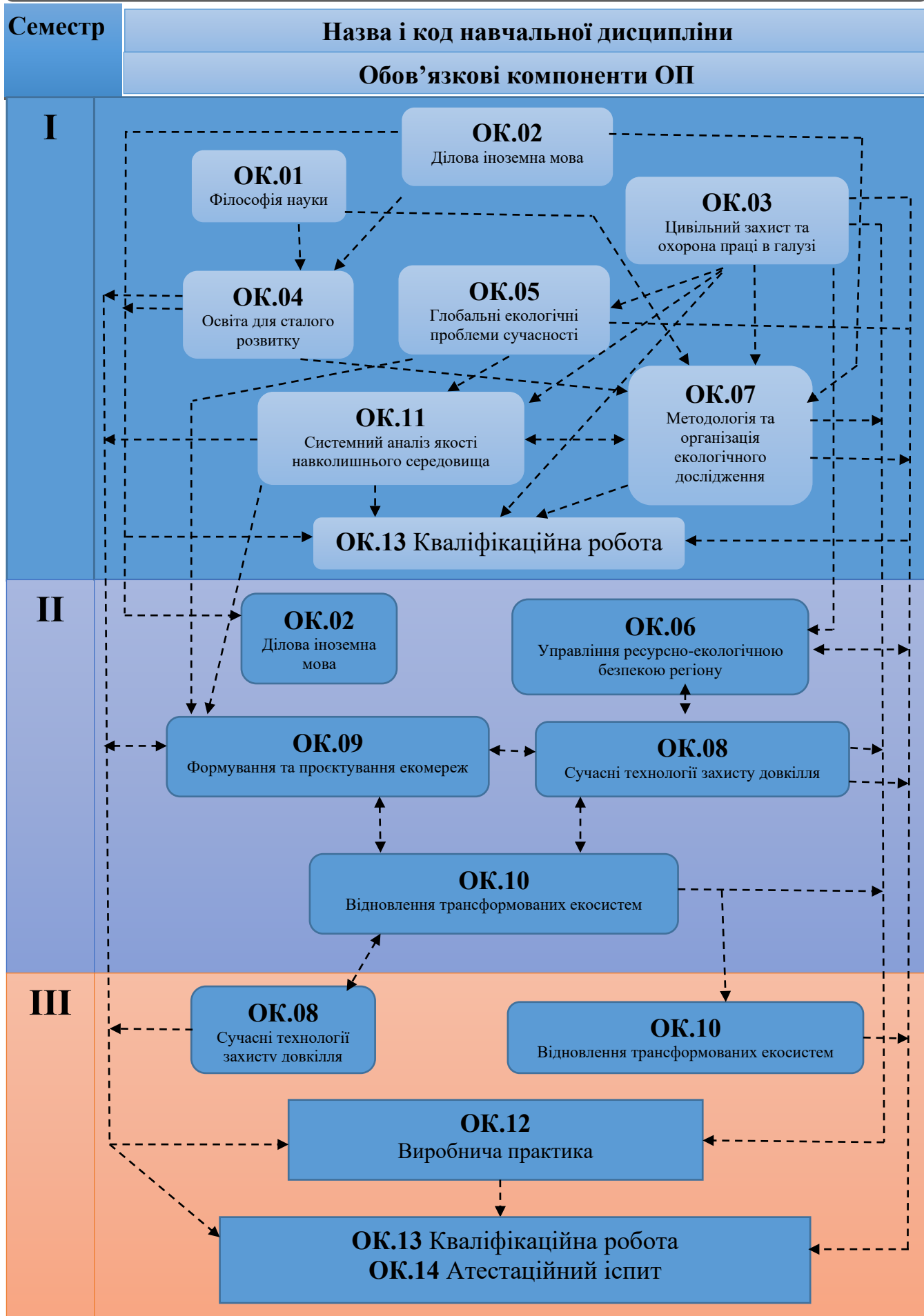
Кваліфікаційна робота здобувача освітнього ступеня магістр має бути завершеним результатом самостійного наукового дослідження з проблеми у сфері екології, охорони довкілля та/або збалансованого природокористування, що супроводжується проведенням досліджень та/або застосуванням інноваційних підходів до проблеми дослідження. Перед захистом кваліфікаційні роботи проходять обов'язкову перевірку на наявність академічного плагіату. Роботи, виконані не самостійно, а також ті, що не пройшли перевірку на наявність академічного плагіату до захисту не допускають згідно «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини». Основні результати кваліфікаційної роботи мають бути апробовані, опубліковані. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Кваліфікаційна робота має бути розміщена на офіційному сайті факультету природничої освіти та природокористування.

Кваліфікаційна робота дає можливість перевірити досягнення результатів навчання: РН01, РН03, РН06, РН08, РН11, РН17- РН19, РН21, РН22.

Атестаційний іспит спрямований на перевірку досягнення результатів навчання, визначених стандартом та освітньо-професійною програмою: РН02, РН04, РН05, РН07, РН09, РН10, РН12, РН13, РН14, РН15, РН16, РН20.

V. Структурно-логічна схема ОП Екологія



VI. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в університеті створена і функціонує на таких принципах: академічна свобода, автономність і саморегулювання; відкритість до нових знань і критики; чесність і толерантність у ставленні до членів колективу і партнерів; взаємна вимогливість і довіра; ініціативність і лідерство; суспільна та індивідуальна відповідальність за результати роботи; інклюзивність освітнього середовища.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в університеті передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу і періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників університету та регулярне оприлюднення результатів оцінювань на офіційному сайті, інформаційних стендах тощо;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками університету й здобувачами вищої освіти шляхом створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

Структуру системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в університеті формує університетська спільнота: структурні підрозділи, науково-педагогічні і педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, представники адміністрації і допоміжних служб. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в університеті діє на п'яти рівнях.

Процедури та заходи забезпечення якості освіти в університеті регулюють «Положення про організацію освітнього процесу», «Положення про освітні програми», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» тощо.

VII. Матриця відповідності компетентностей освітнім компонентам освітньо-професійної програми Екологія

	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10	ОК.11	ОК.12	ОК.13	ОК.14
ІК							+	+				+	+	
ЗК01		+		+										+
ЗК02								+		+		+	+	
ЗК03	+						+	+					+	
ЗК04						+			+					+
ЗК05		+												+
ЗК06	+						+				+		+	
ЗК07			+	+		+						+		+
ФК09							+	+		+			+	
ФК10					+						+			+
ФК11							+	+						+
ФК12					+				+		+	+	+	
ФК13	+		+	+								+	+	
ФК14						+						+		+
ФК15							+			+	+	+		+
ФК16		+						+		+				+
ФК17								+	+				+	
ФК18			+								+	+		+
ФК19					+							+	+	
ФК20								+	+				+	

VIII. Матриця забезпечення результатів навчання (РН) відповідними освітнім компонентами освітньо-професійної програми Екологія

	ОК.01	ОК.02	ОК.03	ОК.04	ОК.05	ОК.06	ОК.07	ОК.08	ОК.09	ОК.10	ОК.11	ОК.12	ОК.13	ОК.14
РН01	+						+				+		+	
РН02						+				+		+		+
РН03				+			+						+	
РН04								+	+			+		+
РН05							+		+	+		+		+
РН06							+					+	+	
РН07		+												+
РН08	+	+		+				+				+	+	
РН09			+			+			+					+
РН10							+	+		+				+
РН11					+			+		+			+	
РН12								+			+	+		+
РН13					+						+	+		+
РН14	+			+		+								+
РН15			+			+					+			+
РН16					+	+		+				+		+
РН17			+				+			+		+	+	
РН18	+	+					+	+			+		+	
РН19	+							+	+	+		+	+	
РН20								+		+	+			+
РН21					+							+	+	
РН22								+	+				+	

IX. Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей освітньо-професійної програми Екологія

Результати навчання	Компетентності																				
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності								Спеціальні (фахові) компетентності											
		ЗК01	ЗК02	ЗК03	ЗК04	ЗК05	ЗК06	ЗК07	ЗК08	ФК09	ФК10	ФК11	ФК12	ФК13	ФК14	ФК15	ФК16	ФК17	ФК18	ФК19	ФК20
РН01. Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук про довкілля.		+								+	+										
РН02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.		+								+											
РН03. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання.		+								+											
РН04. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проєктів в умовах суперечливих вимог.					+						+			+							
РН05. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проєктів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.	+							+	+			+			+						+
РН06. Знати новітні методи та інструментальні засоби екологічних досліджень, зокрема методи та засоби математичного і геоінформаційного моделювання.													+								
РН07. Уміти спілкуватися іноземною мовою в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності.					+									+			+				
РН08. Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.						+		+						+							
РН09. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.					+			+							+						

РН10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.	+		+												+				+	
РН11. Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля.						+	+								+	+				
РН12. Уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на навколишнє природне середовище.	+														+			+		+
РН13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля.	+														+			+	+	
РН14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.	+			+					+								+			
РН15. Оцінювати екологічні ризики за умов недостатньої інформації та суперечливих вимог.	+		+															+		
РН16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування залежно від екологічних умов.	+		+	+														+		
РН17. Критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття з різних предметних галузей для вирішення практичних задач з проблем екології.	+			+						+										
РН18. Уміти використовувати сучасні методи обробки і інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності.							+					+								
РН19. Уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.											+	+								
РН20. Володіти основами еколого-інженерного проєктування та еколого-експертної оцінки впливу на довкілля.					+												+			
РН21. Уміти виявляти та вирішувати екологічні проблеми на локальному, регіональному та національному рівні.																			+	
РН22. Уміти проєктувати локальні і регіональні екомережі та їх структурні елементи.					+												+			+

Х. Матриця відповідності визначених компетентностей освітньої програми дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння/Навички	Комунікація	Автономія та відповідальність
	Зн1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Ум1. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур Ум2. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах Ум3. Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	К1. Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	АВ1 Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів. АВ2 Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд і колективів. АВ3 Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.
Загальні компетентності				
ЗК01.	Зн1	Ум2		
ЗК02.	Зн1	Ум3		АВ1
ЗК03.		Ум1		АВ1
ЗК04.	Зн1	Ум1		АВ2
ЗК05.		Ум2	К1	
ЗК06.		Ум1	К1	
ЗК07.			К1	АВ2
Спеціальні (фахові) компетентності				
ФК09.	Зн1	Ум1		
ФК10.	Зн1	Ум2		
ФК11.			К1	АВ1
ФК12.	Зн1	Ум3		АВ1
ФК13.	Зн1		К1	
ФК14.			К1	АВ2
ФК15.	Зн1	Ум3		
ФК16.		Ум1	К1	
ФК17.		Ум1		АВ2
ФК18.		Ум3		АВ1
ФК19.	Зн1	Ум2, Ум3		
ФК20.	Зн1	Ум1, Ум3		АВ1

XI. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програм

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 р. № 266 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>;
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30.12.2015 р. № 1187 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>;
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>;
4. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>;
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 URL: <https://me.gov.ua/Profession/List?lang=uk-UA&id=d4162ef8-2771-4ac5-99ef-1d4b6f5336af&tag=KlasifikatorProfesii-Poshuk>;
6. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 10 – «Природничі науки», спеціальність 101 – «Екологія» від 04.10.2018 р. № 1066 URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-magistr.pdf>;
7. Професійний стандарт „Еколог” від 04 травня 2022 року № 1111-22 URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/421-nakaz_1111.pdf;
8. Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>;
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30.08.2024 р. № 1021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-%D0%BF#Text>;
10. Положення про освітні програми в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини URL: <https://surl.li/zn0wxl>;
11. Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII «Про охорону навколишнього природного середовища» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>;
12. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T141556>;
13. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 25.09.2015 р. № 70/1 URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Agenda2030_UA.pdf;
14. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
15. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992 № 2456-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>;

Гарант освітньо-професійної програми



Наталія ДУШЕЧКІНА